

POLITIET

Sivilombudsmannen
Postboks 3 Sentrum

0101 OSLO

Deres referanse
2016/174

Vår referanse
2016 00746-9

Dato
29.09.2016

**Oppfølging av Sivilombudsmannens rapport etter besøk til Bergen sentralarrest
25.januar 2016**

Det er iverksatt et oppfølgingsarbeid for å operasjonalisere de nødvendige endringene som er mulige å gjennomføre.

Våre oppfølgingspunkter følger fra side 2.

Med hilsen

Gustav Landro

Fungerende leder

Felles operativ enhet

Vest Politidistrikt, avdeling Hordaland

Hordaland politidistrikt

Sivilombudsmannens besøk til Bergen sentralarrest 25. januar 2016.

Oppfølgingspunkter:

Politiet bør innskjerpe sine rutiner om å føre resultatet av tilsyn med arrestanter i arrestjournal, med fokus på arrestantens pustefrekvens og kroppsstilling.

Etterlevelse av anbefaling

Spesialinstruks for arrest får tillegg/ending som sikrer fortløpende føring i arrestjournal om observasjoner om pustefrekvens.

Rusede arrestanter skal ha fysisk tilsyn der en kontrollerer om vedkommende har skiftet stilling, og der en vurderer pustefrekvens. Personer med lavere pustefrekvens enn 12 per minutt pustefrekvens skal vekkes.

Det bør etableres skriftlige retningslinjer for bruk av alle tilgjengelige tvangsmidler til bruk under opphold i arrest og ved transportoppdrag, inkludert bruk av håndjern, body-cuff, batong og pepperspray. All bruk av tvangsmidler under opphold i arrest og ved transportoppdrag bør dokumenteres i arrestjournal, og det bør utarbeides statistikk over bruk av hvert tvangsmiddel.

Etterlevelse av anbefaling

Spesialinstruks for arrest vil bli endret slik at rutiner for bruk av tvangsmidler i arrest tydelig fremgår, og at bruk dokumenteres i arrestjournal.

Brukeransvarlig for arrestens primære dataverktoy PO, vil bli kontaktet og forespurt om det er mulig å lage ordninger som kan sikre god statistikk for bruk av tvangsmidler i arresten. Politidistriktet viser for øvrig til politilovens § 6 og politiinstruksen §3.2 vedr politiets bruk av alle maktmidler.

Det bør etableres klare rutiner for risikovurdering og praktisk gjennomføring av visitasjon. Dersom full avkledning etter en individuell vurdering anses nødvendig, bør inngrepet gjennomføres i to trinn slik at det unngås at arrestanten er helt naken.

Etterlevelse av anbefaling

Risikovurdering og nødvendighet av full avkledning skal vurderes av den enkelte tjenestemann jfr. dagens spesialinstruks for arrest pkt. 5.5. Spesialinstruks for arrest får tillegg som sikrer tottrinns visitasjon ved behov for full avkledning.

Det bør iverksettes effektive tiltak som hindrer at arrestanter isoleres uten at det foreligger et presserende samfunnsmessig behov.

Etterlevelse av anbefaling

Det tas inn et nytt punkt i spesialinstruksen for arrest (nåværende pkt 12) som presiserer viktigheten av å iverksette tiltak for å forebygge skadevirkninger av

isolasjon og at tiltak som lufting med andre innsatte og utvidet kontakt med arrestpersonalet skal vurderes fra innsettelsestidspunkt.

Det bør sikres at det foretas vurderinger om det foreligger en individuelt behov for isolasjon innen kort tid etter innsettelse, og at vurderingen føres i arrestjournalen.

Etterlevelse av anbefaling

Det tas inn et nytt punkt i spesialinstruks for arrest som dokumenterer at isolasjon er vurdert. Påtalejurist vurderer behov for isolasjon allerede ved innsettelse og underretter den ansvarlige i arresten, som sørger for å nedtegne beslutningen i arrestjournalen.

Politiet bør intensivere innsatsen for å hindre brudd på overføringsfristen innen to døgn, særlig i utlendingssakene.

Etterlevelse av anbefaling

Arrest- og fremstillingsenheten har arbeidsrutiner som sikrer god kontakt med påtalejurister og kriminalomsorgen, for å sikre rask overføring til fengsel. Dette blir dokumentert i arrestjournalen fortløpende.

Dersom overføring fra arrest til fengsel ikke lar seg gjøre innen to døgn etter pågripelsen skal jourhavende/påtalejurist forsikre seg at det er foretatt en vurdering av uforholdsmessighet jf. strpl. § 170a. Jourhavende jurist skal underrette den ansvarlige i arresten, som sørger for å nedtegne vurderingen i arrestjournalen.

Politiet bør påse at alle henvendelser om fengselsplass samt resultatet av disse føres i arrestjournalen. Begrunnelse for fristoversittelse bør alltid føres i arrestjournalen.

Etterlevelse av anbefaling

Anbefalingen er allerede nedtegnet i spesialinstruks for arrest under punkt 12.4. Påminnelse om instruksens meddeles distriktets jurister for å sikre fortsatt god notoritet.

Politiet bør, i samråd med barnevernsvakten, etablere en rutine for å informere barnevernsvakten om alle innbringelser og pågripelser av mindreårige.

Etterlevelse av anbefaling

Nåværende punkt 8.5 i spesialinstruksen endres slik at det ikke er valgfridd om Barnevernsvakten skal varsles.

Politiet bør ikke kunne høre hva som sies i pasientrommet. Politiet bør heller ikke kunne se inn i pasientrommet, med mindre helsepersonellet i særlige tilfeller selv ber om dette.

Etterlevelse av anbefaling

Det vil bli laget et nytt punkt i spesialinstruksen som omhandler fremstilling for lege.

Personell som fremstiller en arrestant skal i hvert enkelt tilfelle risiko vurdere oppdraget og avtale med helsepersonellet hvilken tilstedeværelse som finnes hensiktsmessig.

Legevakten bør sikre at de aldri utfører medisinske undersøkelser som er, eller oppfattes å være, en godkjenning av selve arrestoppholdet. Politiet bør bidra til at en slik oppfatning ikke spres til arrestantene.

Etterlevelse av anbefaling

Politiet vil bidra til at en slik oppfatning ikke spres til arrestantene. Dagens ordning med helsekontroll av arrestanter som er berusede, syke, skadde eller psykisk syke jfr. punkt 11.2 i spesialinstruksen, opprettholdes for å ivareta arrestantenes helsesituasjon.

Politiet bør sikre at alle arrestanter gis skriftlig og muntlig informasjon om sine rettigheter som innbrakt eller pågrepet så snart som mulig etter innsettelsen og at dette dokumenteres i arrestjournalen.

Politiet bør etablere en rutine om at alle arrestanter blir bedt om å signere en erklæring om at de er blitt informert om rettighetene sine på et språk de forstår.

Etterlevelse av anbefaling

Politiet innskjerper spesialinstruksen overfor de ansatte slik at det nedtegnes i arrestjournalen at opplysning om rettigheter er gitt til den enkelte for innsettelse. Sentralarresten i Bergen praktiserer nå rutinen der arrestantene undertegner et skjema med en erklæring som bekrefter at de har blitt informert om rettighetene sine. Det finnes et eget flerspråklig hefte som leveres ut til alle innsatte.

Informasjonen hentes på politiets intranett og er tilgjengelig på 14 språk:
<http://kode/Documents/Siktedes%20rettigheter%20ved%20pågripelse%20-%2014%20språk.pdf>

Informasjon til innsatt person / kvittering

Den innsatte er orientert om grunnlaget for pågnpelsen og sine rettigheter. Den innsatte er orientert om hvordan saken vil bli fulgt opp av politi og påtalemyndighet

Den innsatte har fått utdelt skriftlig informasjon på et språk vedkommende forstår. Informasjonen er lest og forstått i nærvær av en tjenesteperson

Utdelt informasjon "Informasjon til innsatt person" vil bli oppbevart hos arrestpersonalet

Dato:..... Celle:.....

Signatur innsatt:.....

Navn arrestant (blokkbokstaver):.....

Nektet / ønsket ikke å skrive under:..... Sett (X)

Kan ikke gi bindende signatur pga beruselse/rus Sett (X)

Tjenesteperson:.....

Politiet bør sikre at tiltak for å underrette pårørende eller tredjeperson dokumenteres i arrestjournal. Der underretning utsettes av hensyn til etterforskning, skal dette føres i arrestjournalen.

Etterlevelse av anbefaling

Dette er allerede et eget punkt i spesialinstruksen og etterlevelse sikres ved oppfølging i linjen.

Politiet bør sikre at kontakt eller forsøk på kontakt med forsvarer alltid dokumenteres i arrestjournalen.

Etterlevelse av anbefaling

Dette er allerede et eget punkt spesialinstruksen(nåværende punkt 9.1) og etterlevelse sikres ved presisering overfor de ansatte av nærmeste leder.

Politiet bør sikre at informasjonsmateriellet om rettigheter ved pågrep oppdateres for å tydeliggjøre at varslingsplikten til forsvarer gjelder uavhengig av tid på døgnet.

Etterlevelse av anbefaling

Politiet bruker informasjon som er tilgjengelig fra politidirektoratet. Seksjonsleder ved Arrest- og fremstillingsenheten vil kontakte Politidirektoratet vedrørende dette og anbefale endring av informasjonsmateriellet som er tilgjengelig på vårt intranett.

Politiet bør iverksette tiltak for å sikre tilstrekkelig og entydig dokumentasjon i arrestjournal for at arrestantens rettigheter etterleves.

Etterlevelse av anbefaling

Det vil bli utarbeidet eget tiltakskort som sikrer god notoritet ved innsettelse i arrest.

Bruk av cellene under fem kvadratmeter bør unngås, spesielt til overnattinger.

Etterlevelse av anbefaling

Det er ikke mulig å løse utfordringene i dagens lokaler. Det sentrale arresttilsynet var av samme oppfatning og kunne «... vanskelig se at de eksisterende arrestlokaler kan utbedres til en tilfredsstillende standard i eksisterende bygg». Politiet har lenge meldt om behov for et nytt politihus i Bergen, men planene for dette var fortsatt uavklarte. Arresten på sentrum politistasjon i Bergen har i utgangspunktet for få celler, det er stort behov for å benytte samtlige celler – også til overnatting.

Det bør installeres klokker på alle cellene.

Etterlevelse av anbefaling

Huseier vil bli kontaktet for å søke å finne løsninger på anbefalingen.